

2020-2 Wel en wee

Deze wel en wee wordt een lang verhaal... maar toch nog veel te kort om alle gebeurtenissen, emoties en gedachten van de voorbije maanden te vertellen. Ik had me in het begin van de epidemie voorgenomen om vooral aandacht te besteden aan wat "niet-corona" is en geen corona-dagboek te schrijven. Het is me maar gedeeltelijk gelukt. Ik ben dezer dagen (eind mei, begin juni) deze tekst met "wel en wee" aan het herkauwen, hier en daar *in cursief* aangevuld met hoe het nu verder gaat. Ik hoop jullie niet te vervelen met nog een beetje corona-nieuws uit Ecuador... nu en dan met een kwinkslag, maar toch ook wel weer een rationele en emotionele aardbeving...

Donderdag 12 maart: over "retrograde amnesie" en dat danken deugd doet

Het is tijd om mijn boekentas te maken. Morgen werk ik in Taporí en er moeten onder andere naar jaarlijkse gewoonte 35 gezondheidsattesten geschreven worden voor alle mensen van het dagcentrum die op de lijst van het Ministerie van Sociaal Welzijn staan. Lang leve de bureaucratie want met die attesten gebeurt er in het ministerie weinig of niets. Voor mezelf is het wel telkens opnieuw een goede manier om even stil te staan bij de algemene gezondheid van mensen met een beperking en bepaalde situaties i.v.m. diagnose, mogelijke evolutie of complicaties opnieuw op te nemen. Er is ook een gesprek gepland met de man en het zoontje van een vrouw van 29 die "retrograde amnesie" heeft door een hersenletsel ten gevolge van een verkeersongeval dat gebeurde in juli van vorig jaar. Dat wil zeggen dat ze zich bijna niets herinnert van haar ganse leven voor het ongeval, echt bijna niets. "Het is gelijk een wit blad met enkele vage vlekken", zegt ze. Ze herinnerde zich bijvoorbeeld niet spontaan dat ze een zoon van dertien ter wereld bracht, en ook niet dat ze getrouwd is. Toen Wilson, onze ergotherapeut, haar tijdens therapie vroeg wie de man is die met haar meegekomen was naar Taporí, zei ze: "ze zeggen dat hij mijn man is".

Het was Ivonne, die ons sinds jaar en dag als medisch secretaresse helpt en iedereen in het dorp goed kent, die me op een dag zei: "Ik ben Janeth, de vrouw van Jorge die negen jaar geleden zijn been brak en die we lang verzorgden, tegengekomen. Ik had gehoord dat ze enkele maanden geleden zelf een zwaar ongeval had en ik wilde haar goeiedag zeggen. Maar ze keek zo raar... precies of ze me niet herkende...". Ze had Ivonne inderdaad niet herkend.

Gelukkig is het geheugenverlies "maar" retrograad. Dat wil zeggen dat ze nu toch weer geheugen kan opbouwen en alles opnieuw kan leren. Bij een andere vorm van geheugenverlies, "anterograde amnesie", hebben mensen grote problemen om nieuwe dingen te onthouden die na het hersentrauma gebeuren en is het dus heel moeilijk om op te bouwen, want alles blijft bij het oude. Janeth, die vrouw, kan nu dus wel dingen opnieuw leren, althans al het rationele en logische en praktische. Gevoelens komen moeilijker terug, ook voor nabije mensen zoals haar man en haar zoon. Niet dat alle gevoel helemaal weg is, maar het is toch echt heel anders. Eigenlijk moet haar man haar opnieuw "veroveren", proberen dat zij opnieuw verliefd wordt op hem. Hij en zijn zoon blijven hopen dat zij echt zal "genezen" en dat alles weer helemaal zal worden zoals vroeger. Maar dat zal nooit zo zijn... en hier willen we tijdens het gesprek op ingaan.

Het wordt dus een delicaat en misschien ook wel confronterend gesprek dat ik samen met de ergotherapeut en de sociaal werkster zal voeren, want ook op sociaal vlak is er werk aan de winkel. Janeth was immers sociaal verzekerd, door haar werk in een textiel fabriek. De eerste maanden na het ongeval kreeg ze ziekteverlof. Maar na vijf maanden moest ze van de neuroloog opnieuw gaan werken. Op het certificaat stond wel genoteerd dat ze problemen met haar geheugen heeft, maar

heel in het algemeen, zonder de concrete impact ervan te verduidelijken en uit te leggen. Janeth was tevoren stikster in een fabriekje, maar nu weet ze niet meer hoe ze moet beginnen om een T-shirt te stikken, welke stap eerst, wat daarna. Ze kan het wel opnieuw leren maar ze wordt ook nog heel snel moe. De baas van de fabriek zag al snel dat er problemen waren en stuurde haar naar huis om nog wat meer te rusten. Naderhand zou ze wel mogen terugkeren, maar dat wordt, temeer door de pandemie, almaar minder waarschijnlijk. Nu loopt ze een groot risico om haar Sociale Zekerheid verliezen omdat ze zogenaamd zelf ontslag heeft genomen. Volgens de wetgeving heeft zij recht op een soort invaliditeit, maar in de praktijk doet iedereen alsof zijn neus bloedt. Toch wel triest: een gebrekkig certificaat, weinig of geen uitleg aan haarzelf en de familie, geen therapie, ... Het luidt een beetje als "trek uw plan" ... Het zal dus goed zijn dat iemand die van die sociale wetgeving afweet met haar meegaat naar de kantoren van de Sociale Zekerheid en daar met een uitgebreider medisch en ergotherapeutisch verslag haar rechten probeert te verdedigen. Hopelijk lukt het allemaal...

Inge Debrouwere